

Preda, Marian; Dobos, Cristina; Grigoras, Vlad

Research Report

Romanian pension system during the transition: Major problems and solutions

Pre-Accession Impact Studies II, No. 9

Provided in Cooperation with:

European Institute of Romania, Bucharest

Suggested Citation: Preda, Marian; Dobos, Cristina; Grigoras, Vlad (2004) : Romanian pension system during the transition: Major problems and solutions, Pre-Accession Impact Studies II, No. 9, European Institute of Romania, Bucharest

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/74620>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

10. ANEXE

	PILON I
1921	1. Legea Nenițescu în vechiul regat <ul style="list-style-type: none">▪ principiul asiguratoriu obligatoriu pentru accidente, boală, maternitate, bătrânețe, invaliditate, introdus pentru prima oară în țară pentru salariații corporațiilor▪ Contribuțiile pentru pensia de bătrânețe sunt plătite în părți egale de către muncitor, patron și stat.▪ Limita de vârstă - 65 de ani▪ perioada minimă de cotizare - 23 de ani. 2. Legea maghiară în Ardeal 3. Legea austriacă în Bucovina
1933	Legea Ioanițescu <ul style="list-style-type: none">▪ Unificarea sistemului▪ Conducerea sistemului de asigurări revine statului și patronilor▪ Neinclusiunea agricultorilor▪ Neinclusiunea pensiei de bătrânețe▪ Neinclusiunea ajutorului de șomaj printre beneficii.
1938	<ul style="list-style-type: none">▪ Se reintroduce pensia de bătrânețe.
1949 legea 10	<ul style="list-style-type: none">▪ Instaurarea regimului comunist▪ Toate fondurile publice sau private - incluse în bugetul de stat

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cheltuielile fondului centrate pe furnizarea de pensii (de bătrânețe, invaliditate, urmaș) dar au fost introduse și alte beneficii (în caz de boală, deces, maternitate) ▪ Cuantumul pensiei de bătrânețe-50-80% din salariu.
1954	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sunt introduse avantaje de pensionare anticipată ▪ Crește indemnizația pentru cei din grupele de muncă periculoasă. ▪ Baza de calcul folosită - câștigul mediu brut lunar din ultimele 12 luni, plafonat la o anumită sumă. ▪ Contribuțiile sunt plătite de către angajatori (unități ale statului).
1959	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sunt incluse casnicele și muncitorii agricoli. ▪ Obligatorietatea încadrării în muncă și a cotizării angajatorului → acoperire foarte ridicată cu asigurări sociale a populației ▪ Rata de angajare înaltă → rata mare de colectare a contribuțiilor ▪ Protecția socială oferită în exclusivitate salariaților și celor asimilați lor.
1968-72	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cheltuielile ridicate ale fondului → diminuarea cuantumului pensiei
Legea din 1977	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crește vechimea necesară, cu 5 ani, ce devine astfel 25 de ani pentru femei și 30 pentru bărbați ▪ Scad sever beneficiile pentru pensiile de invaliditate ▪ Se introduce pensia pentru membrii CAP-urilor și pentru țăranii necooperativizați. ▪ <i>Membrii CAP:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ vechime în muncă pe baza numărului de norme și nu a anilor de angajare ○ beneficiile primite sunt mai reduse decât pentru ceilalți pensionari. ○ Fondul de asigurări pentru agricultori este finanțat prin contribuțiile cooperativelor agricole (8% din valoarea producției globale),

	<ul style="list-style-type: none"> ○ vârsta de pensionare în agricultură este de 65 de ani pentru bărbați și 60 pentru femei ▪ Sisteme separate de asigurări pentru cooperativele meșteșugărești, culte, avocați, uniuni de creație, militari și poliție. ▪ Contribuțiile la sistem -14% din fondul de salarii al angajatorului, ▪ Salariații plătesc 2% la fondul pentru pensia suplimentară.(între 1986-1999 procentul devine 3%). ▪ Pentru pensie integrală, vârsta de pensionare legală 57 (55 la cerere) pentru femei și 62 (60 la cerere) pentru bărbați, ▪ Pentru pensia integrală, vechimea în muncă necesară este de 25 de ani la femei și de 30 de ani la bărbați, ▪ Pentru condițiile grele de muncă – sporuri de vechime și reducere a vârstei de pensionare
1990-2000	<p>Până în 2000 următoarele criterii de eligibilitate au rămas valabile (având la bază legea din 1977):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vârsta de pensionare, pentru pensie integrală - 62 de ani bărbați și 57 femei, ▪ vechimea în muncă-minim 30 de ani bărbații și 25 de ani femeile ▪ dacă anii de vechime sunt împliniți pensionarea se poate face și la 60 de ani bărbații și 55 femeile ▪ persoanele cu o vechime de cel puțin 10-15 ani care au împlinit vârsta de pensionare au dreptul la o pensie calculată, proporțional cu numărul anilor de vechime ▪ grupele speciale de muncă beneficiază de privilegii privind pensionările anticipative: <ul style="list-style-type: none"> ○ grupa I de muncă (condiții deosebit de periculoase: minerit) – vechime 20 de ani de muncă, vârstă 52 de ani bărbații, 50 femeile ○ grupa II (condiții periculoase: construcții) vechime 25 de ani de muncă, 57 de ani bărbații și 52 femeile ▪ femeile cu vechime de 25 de ani și mai mult de 3 copii pentru a căror creștere au întrerupt munca se pot pensiona cu 1-3 ani mai devreme ▪ pensia suplimentară este de 5% din retribuiția lunară a asiguratului, toate pensiile nu se supun impozitării

1995 legea 2/1995	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perioada de pensionare anticipată se mărește de la 2 ani la 5 ani.
2000 legea 19	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Crește vârsta de pensionare la 60 de ani pentru femei și 65 pentru bărbați, ▪ Crește numărul de ani de muncă – 30 pentru femei și 35 pentru bărbați ▪ Se introduce un control mai drastic în acordarea pensiilor de invaliditate, ▪ Pensionarea anticipată fără penalizări este permisă pentru o durată de cotizare crescută, de 40 ani pentru femei și 45 de ani pentru bărbați. ▪ Definierea locului de muncă în condiții periculoase este mai restrictivă ▪ Se extinde grupul de beneficiari (angajați, liber-profesioniști, angajații cu convenții civile și șomerii) în sensul unei acoperiri universale
2000 OUG 41	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nouă valoare maximă a punctului de pensie nu poate depăși pragul de 45% din salariul mediu brut pe economie
2001 OUG 49	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Locurile de muncă de pe platformele marine intră la condiții speciale de muncă ▪ Perioada în care o persoană a beneficiat de pensie de invaliditate nu se ia în calcul în determinarea stagiului de cotizare pentru pensionare anticipată
2001 OUG 107	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se recunosc toate drepturile prevăzute prin lege, stagiul complet de cotizare, celor penalizați pentru neplata contribuției de către angajatori ▪ În continuare, penalizările se aplică pensionării anticipate ▪ Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă este finanțată atât de angajator cât și de bugetul asigurărilor sociale
2001	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Controlul execuției bugetului de AS revine MMSS

HG 297	
2002 Legea 632	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salariul mediu brut pe economie prognozat pentru anul 2003 este de 6.962.000 lei La stabilirea plafonului maxim al bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale prevăzut de art. 23 și 24 din Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, se are în vedere valoarea corespunzătoare a 5 salarii medii brute lunare pe economie. Nivelul minim al venitului asigurat lunar în cazul asiguraților care depun declarații de asigurare sau încheie contract de asigurare este de 1.740.500 lei, iar nivelul maxim este de 34.810.000 ▪ Cotele de contribuții de asigurări sociale în 2003 sunt: <ul style="list-style-type: none"> ○ Condiții normale: 34% ○ Condiții deosebite: 39% ○ Condiții speciale: 44% ▪ Cota de contribuție individuală de asigurări sociale, începând cu ianuarie 2003 este de 9,5%, indiferent de condițiile de muncă.
2002 O.U.G. 147	<ul style="list-style-type: none"> ▪ În anul 2003, la cotele de contribuție de asigurări sociale, aprobate prin lege, se adaugă cota de 0.5% reprezentând contribuția de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale. ▪ În anul 2003 contribuția este datorată doar de angajatori și de persoanele fizice care încheie contract de asigurare pentru aceste riscuri.
septembrie 2002	<p>Vârsta standard de pensionare este de 60 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați.</p> <p>Atingerea vârstei standard de pensionare se va realiza în termen de 13 ani (până în martie 2015) prin creșterea vârstelor de pensionare, pornindu-se de la 57 de ani pentru femei și de la 62 de ani pentru bărbați,</p> <p>Stagiul minim de cotizare atât pentru femei, cât și pentru bărbați este de 15 ani.</p> <p>Creșterea stagiului minim de cotizare de la 10 ani la 15 ani se va realiza în termen de 13 ani (până în martie 2015)</p> <p>Stagiul complet de cotizare este de 30 de ani pentru femei și de 35 de ani pentru bărbați.</p>

Atingerea stagiului complet de cotizare se va realiza în termen de 13 ani (până în martie 2015) prin creșterea acestuia, pornindu-se de la 25 de ani pentru femei și de la 30 de ani pentru bărbați

Asigurații care au realizat stagiul complet de cotizare și care și-au desfășurat activitatea total sau parțial în condiții deosebite de muncă au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare

Vârstele de pensionare reduse, nu pot fi mai mici de 50 de ani pentru femei și de 55 de ani pentru bărbați .

Asigurații care și-au desfășurat activitatea în locurile de muncă prevăzute la art. 20 lit. a) și e), care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani în aceste condiții, beneficiază de pensie pentru limită de vârstă începând cu vârsta de 45 de ani.

Asigurații care și-au desfășurat activitatea în locurile de muncă prevăzute la art. 20 lit. c) și d) și care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare cu 15 ani.

Asigurații care și-au desfășurat activitatea în locurile de muncă prevăzute la art. 20 lit. b) și care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 15 ani în zona I de expunere la radiații sau de 17 ani în zona II de expunere la radiații beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, indiferent de vârstă.

Asigurații care au realizat stagii de cotizare atât în condiții deosebite, cât și în condiții speciale de muncă beneficiază, cumulativ, de reducerea vârstelor standard de pensionare, corespunzătoare fiecărei situații, fără ca această reducere să depășească 12 ani.

Beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 6 luni pentru fiecare an de privare de libertate, de deportare în străinătate după data de 23 august 1944 și/sau de prizonierat asigurații cu stagiul complet de cotizare, cărora li s-au stabilit drepturi privind vechimea în muncă

Persoanele asigurate care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, în funcție de gradul handicapului, beneficiază de reducerea stagiilor de cotizare și a vârstelor standard de pensionare astfel:

- cu 15 ani reducerea vârstei standard de pensionare, dacă au realizat cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap grav;
- cu 10 ani, reducerea vârstei standard de pensionare, dacă au realizat cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap accentuat;
- cu 10 ani, reducerea vârstei standard de pensionare, dacă au realizat stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap

	<p>mediu.</p> <p>Asigurații nevătători beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat ca nevătător cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare prevăzut de lege.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vârstele de pensionare reduse nu pot fi mai mici de 50 de ani.. <p>Femeile care au realizat stagiul complet de cotizare și care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut până la vârsta de 10 ani beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cu un an - pentru 3 copii; • cu doi ani - pentru 4 sau mai mulți copii. • Această reducere a vârstei nu poate fi cumulată cu o altă reducere prevăzută de prezenta lege sau de legile speciale. Vârsta de pensionare redusă astfel nu poate fi mai mică de 55 de ani. <p>Asigurații care îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru obținerea unei pensii pentru limită de vârstă, cu excepția pensiei anticipate și a pensiei anticipate parțiale, își pot continua activitatea numai cu acordul angajatorului.</p> <p>În situația asiguraților care au depus cerere de pensionare, angajatorii acestora nu pot dispune încetarea raporturilor de muncă, de serviciu sau a calității de membru cooperador, după caz, în vederea pensionării, decât după primirea deciziei de admitere a cererii de pensionare.</p>
<p>2003 Lege 519</p>	<p>Salariul mediu brut pe economie prognozat pentru anul 2004 este de 7.682.000 lei</p> <p>La stabilirea plafonului maxim al bazei de calcul al contribuției de asigurări sociale prevăzut în Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, se are în vedere valoarea corespunzătoare a 5 salarii medii brute lunare pe economie.</p> <p>Nivelul minim al venitului asigurat lunar în cazul asiguraților care depun declarații de asigurare sau încheie contract de asigurare este de 1.920.500 lei, iar nivelul maxim este de 38.410.000</p> <p>Cotele de contribuții de asigurări sociale în 2004 sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Condiții normale: 31,5% Condiții deosebite: 36,5%

	<p>Condiții speciale: 41,5%</p>
--	---------------------------------

	<p>Cota de contribuție <i>individuală</i> de asigurări sociale, începând cu ianuarie 2004 este de 9,5%, indiferent de condițiile de muncă.</p>
--	--